

Den X-Clusive Stiftelse PB

Blant studentene ved UMB har det i mange år floret et rikt foreningsliv. Av de som gjør seg mest bemerket, er den X-clusive stiftelsen PB. Mange har sikkert sett disse kappeklede menn med høye hatter ved store anledninger, som for eksempel 17. mai. De fleste vet sikkert at forkortelsen står for Pils og Bayer. At medlemmene har gjort seg sterkt bemerket innen skisporten og andre kulturaktiviteter, er kanskje mindre kjent.

Medlemmer i 1937 foran ny fane og Uthuset. Fra venstre: Sollid, Halsne, Wetterhus, Ording, Gustavson, Heggdal og Lysholm. Foran Reisæter, Sæther og Strømsøe. Foto: PB

Uthusbakken 1937. Foto: PB

Nikolai Bjørneby

Det hele startet i Uthuset til Bredidablikk (se mars-nummeret av Ås Nytt). Uthuset ble i 1930-årene utleid som hybler for studentene. Det var særlig skogbruksstudenter som leide og de hadde et trivelig sosialt miljø der. Under en av de mange sosiale sammenkomster ble 3 skogbruksstudenter enige om å starte en høist eksklusiv forening for eventyrlystne menn. Etter avholt utholdenhetsprøve ble følgende personer selvskrevet til å betre styreplassene: Gunnar Saxe Lysholm, Birger Strømsøe og Kaare Sæther som henholdsvis formann, sekretær/kasserer samt styremedlem. Enkelte andre personer som var tilstede under den forberedende øvelse, viste seg å være ubrukbare i en sådan forening.

Tidspunktet var den 17. september 1936 kl 0400. Siden den gang regner et PB medlem tidsregningen fra denne dato. 17. mai 2009 benevnes hos

PB således som XVII Maii Aar LXXII.

De første årene ble Uthuset noen ganger også kalt Villa Fructuaria. Men det gikk snart over til å kalles Uthuset. Huset var så kjent i bygda at brev adressert til NN i Villa Fructuaria eller Uthuset, Ås stasjon, kom vel frem.

Foreningen ble dannet av skogbruksstudenter. Derfor ble det vedtatt at jordbruksstudenter ikke kunne opptas, men at det kunne gis dispensasjon. Det var nemlig den gang et noe ampert forhold mellom skogbrukere og jordbrukere. Blant de første medlemmer finner man også landskapsarkitekter. Også andre utenforstående er blitt tatt opp. Lensmann Østern, som de i alle år hadde et godt forhold til, ble tatt opp og fikk delta på deres sammenkomster.

I lover for PB som ble vedtatt på Uthuset i januar 1937, står det å lese at foreningens formål blant annet er eventyr samt gjensidig fysisk og åndelig støtte.

Skisport

Søndag 7. mars 1937 arrangerte NLHI klubbmesterskap i hopp og langrenn. PB vant langrennsstafetten og lagkonkurransen i hopp i Halabakken nede ved Årunen.

Etter et kraftige snøfall i mars 1937 måtte Uthustaket måkes. Det passet jo godt med foreningens formål: eventyr samt gjensidig fysisk og åndelig støtte.

Etter at taket var måkt ble det en veritabel skibakke i tunet. Det ble da bestemt at det den påfølgende dag skulle arran-

geres hopprenn fra Uthustaket. PB som arrangør hadde lagt alt til rette for et vellykket arrangement. Her fikk PB's medlemmer virkelig utfolde seg. Stilkarakterer ble gitt i % med 96 som høyeste oppnåelige. Lengden ble målt i Curaçao samt hele og halve pils. På toppen av taket var det suppestasjon.

Fra nå av fikk medlemmene virkelig vist hvilke kvalifikasjoner de hadde innen skisporten.

Ved bygdeskirennnet i april 1937 stilte PB med et tremannslag i stafetten. Laget tok en knu-

Utsikt fra taket i Uthusbakken 1940. Foto: PB

Lars O Sween, eieren av eiendommen frem til 1928, foran Uthuset.
Foto: Njaal Sween

sende seier og fikk sin premie overrakt under seremonien på Ås Gjestgiveri.

Avdelingskonken, et humoristisk innslag i studentenes vinteridrett, ble arrangert i Bøhmerwald i januar 1939. Også her viste medlemmer av PB sine skiferdigheter.

Både i januar 1939 og 1940 var det hopprenn i Uthusbakken. Det siste året ble unnarennet bygget opp av materialer som ble dekket med snø.

I de senere år har det blitt tradisjon for å arrangere hopprennet på barmark. HupCup som det kalles har i år blitt utsatt til 18. april grunnet for mye snø. Stedet er Pskraa Walley (Kjerringjordet).

Antrekk

Ved skogbrukskarnevalet januar 1937 stilte medlemmene opp ikledd det som ble medlemmenes første antrekk: Sort bukse, smokingskjorte med oppbrettede ærmer, smokingvest, stiv snipp, sort sløyfe samt PB's karakteristiske røde hatt med emblem. Formannen hadde sort hatt og rød sløyfe. Medlemmene har sort kappe. Formannen har sort hatt og rød kappe.

Kildeinspeksjon

Baker Oscar Johansen fikk Frydenlund bryggeri til å kausjonere for seg da han startet kafé i Ås sentrum i 1919. Bettingelsen var at Frydenlund var

Uthuset i dag. Foto: Einar Einarsson

Riksantikvarens skilt

eneste ølmerke der. Det var en kafé som ble mye benyttet av studentene. Etter dette har alltid Frydenlunds øl stått sterkt i Ås. Hvert år har en delegasjon fra PB tur til bryggeriet for inspeksjon av kilden og godkjenning for ett år av gangen. For å sikre forsyning av Frydenlunds produkter til PB har foreningen gjort visse tiltak.

– Den første meter av et eget nytt jernbanespor inn til bryggeriet er lagt i parken ved Studentsamfunnet.

– I den vestre rundkjøring ved Korsegården har de lagt ned en grunnstein for fremtidig nytt bygg for bryggeriet.

– Utenfor Uthuset er det plantet en humleplante. Humle

er en viktig ingrediens i ølbryggingen.

Uthuset

Siden PB ble stiftet og helt frem til for noen år siden har den søndre hybel vært forbeholdt medlemmene. De har selv ordnet opp seg i mellom hvem som skulle få leie den hybelen. Likeledes har medlemmene tidligere, hver 16. mai om kvelden, kommet med en delegasjon på tunet. Sanger ble sunget og det ble gjort ære på Uthusbesitteren med en tale.

Uthuset var så verdifullt for medlemmene at de ved sitt 30 års jubileum søkte riksantikvaren om å få fredet det.

"... i haab om at han med hiemmel i Low om bygningsfredning av 5. Desember 1920 nr. 2 psamt Low om fornminner av 29. Juli 1951 nr 3 § 2e wil phinne det Opportunt aa la Uthuset PHREDE phor Efterpslecten..." som det står i søknaden.

Svaret fra Riksantikvar Roar Hauglid var positivt. Han beklaget at han selv ikke kunne være tilstede under seremonien. "...Jeg lyser imidlertid Fred over Uthuset og haaber at Glæden trots alt vil fylde dets Haller den store Dag som jeg herved gratulerer med." Seremoni den 5. november 1966 foregikk med montering av skilt.

Uthuset er så vidt vites det eneste "fredete" hus i Ås.

Stopp ved Stortinget ved siste tur til Frydenlunds bryggeri for kildeinspeksjon. Foto:PB